

Ταξίδι στις πόλεις του εγκέλαδου

Ένα χρόνο μετά, ταξίδι επιστροφής στις πόλεις του θανάτου. Golsuk και Adarazarı. Δύο από τις πόλεις οι οποίες κτυπήθηκαν περισσότερο από τον εγκέλαδο πέρυσι, που ισοπέδωσε τον Αύγουστο και το Νοέμβριο την περιοχή - επαρχία Kocaeli 80 χιλιομέτρα νότια της Κωνσταντινούπολης με έκταση σαν αυτή της Κρήτης, 4.500 νεκροί και 30.000 τραυματίες στο σεισμό του Izmit και 6.500 νεκροί και 50.000 στο σεισμό του Duzce.

Δεν υπάρχει κάτοικος που να μην έχασε κάποιους δικούς του, ολόκληρες οικογένειες ξεκληρίστηκαν, σχολεία έμειναν χωρίς μαθητές, δεκάδες οικοδομικά τετράγωνα δεν υπάρχουν πια. Μεγάλες βιομηχανικές μονάδες μεταξύ των οποίων το εργοστάσιο της Ford, τα διυλιστήρια, η πετροχημική βιομηχανία Petkim καταστράφηκαν με αποτέλεσμα χιλιάδες εργάτες να μείνουν άνεργοι επιδεινώνοντας τα ήδη συσσωρευμένα προβλήματα στην πληγείσα περιοχή.

Ένα χρόνο μετά και ακόμα ψάχνω μέσα μου τι με έφερε πάλι εδώ μετά τις δύο αποστολές που έστειλε η Ελληνική Κυβέρνηση δια μέσου της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας για άμεση παροχή βοήθειας, διοχέτευση τεχνογνωσίας, απεγκλωβισμούς, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή, κ.ά. στις οποίες συμμετείχα μαζί με την ΕΜΑΚ (Ειδική Μονάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών), τον ΟΑΣΠ (Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας) και το ΕΚΑΒ (Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας).

Είναι τάχα η πρόφαση για κάποιο προγραμματισμένο επιστημονικό meeting που έχει σα στόχο την πορεία επανακατοίκησης στην περιοχή που επλήγη; Είναι η έλξη για μια πιο βαθιά επιστημονική ανάλυση των αιτιών που προκάλεσαν μια από τις πιο μεγάλες κατα-

από τον Δρ.
ΕΥΘ. ΛΕΚΚΑ

στροφές του αιώνα; Είναι η συνειδητοποίηση των γεγονότων με καθαρό ποια μυαλό και πέρα από τις φορτίσεις που ήταν φυσικό να υπήρχαν τότε. Ή τέλος είναι οι ενοχές που οδηγούν πάντα στον τόπο της τραγωδίας, γιατί το τι θα μπορούσαμε ακόμα περισσότερο να κάνουμε, εφαρμόζοντας πιο εξελιγμένες - αλλά και παράτολμες - τεχνικές, ξεπερνώντας τα όριά μας για τη σωτηρία και άλλων ανθρώπων;

Ομολογώ πως μάλλον αποκλίνω προς το τελευταίο.

Απόγευμα και μόλις έχω φτάσει στην παραλιακή πόλη της θάλασσας του Μαρμαρά, το Golsuk, μετά την προσγείωση στο αεροδρόμιο της Κωνσταντινούπολης. Δεν με συγκινούν πια οι μισογκρεμισμένες πολυκατοικίες που γέρνουν επικίνδυνα, οι σωροί των ερειπίων που έχουν συσσωρευτεί σε ορισμένα σημεία της παραλιακής ζώνης, με τεράστιες οικολογικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, τα άδεια οικόπεδα που έχουν καθαριστεί από τα χαλάσματα, οι τραυματισμένες κατασκευές που όπως-όπως έχουν επισκευασθεί για να στεγάσουν τους κατοίκους, οι απέραντοι καταυλισμοί ....

Στόχος είναι να βρεθώ, μέσα από ένα κυκλοφοριακό κομφούζιο, σε μια περιοχή που εκδηλώθηκε ένα από τα πιο σπάνια φαινόμενα, ένα φαινόμενο που δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με τίποτα ούτε ίσως θα μπορέσει στο μέλλον. Ένα φαινόμενο που μπορεί να εξολοθρευτεί ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα, να αφανίσει ολόκληρες πόλεις όσο ανθεκτικές κατασκευές και να υπάρχουν. Οδηγώ με δυσκολία μέσα από στενούς δρόμους της πόλης για να φθάσω στην παραλιακή περιοχή. Το θέαμα που αντικρίζει κανείς είναι εκπληκτικά τραγικό. Δεκάδες σπίτια και πολυκατοικίες, αθλητικές εγκαταστάσεις, στάδια, εγκαταστάσεις αναψυχής, δρόμοι, παιδικές χα-

ρές, βυθισμένα μέσα στο πέλαγος, μισοκατεστραμμένα με τα κύματα και τη θάλασσα να αποτελείώνει ότι απέμεινε από το σεισμό. Τραγικές φιγούρες όσα ξεπροβάλλουν πάνω από τη θάλασσα, στέγες σπιτιών, στύλοι ηλεκτρικού ρεύματος και τα απομεινάρια μιας παιδικής χαράς.

Πρόκειται για μια περιοχή που βυθίστηκε 5 σχεδόν μέτρα στον πυθμένα του κόλπου του Μαρμαρά. Αντιστοιχεί σε ένα τεκτονικό κομμάτι επιφάνειας της τάξης των μερικών τετραγωνικών χιλιομέτρων που κινήθηκε προς τα κάτω μόλις εκδηλώθηκε η σεισμική κίνηση και τα πετρώματα έσπασαν κατά μήκος τους ρήγματος της Ανατολίας. Το φαινόμενο εντυπωσιακό και η εξήγηση απλή. Τα κομμάτια της λιθόσφαιρας κινήθηκαν οριζόντια το ένα αντίθετα από το άλλο κατά μήκος του ρήγματος της Ανατολίας. Ένα κομμάτι λιθόσφαιρας εγκλωβίστηκε σε μια διακλάδωση του ρήγματος με αποτέλεσμα το κομμάτι αυτό να "καθίσει". Ένα φαινόμενο που δυστυχώς δύσκολα θα μπορέσει κάποιος να προβλέψει στο μέλλον παρά μόνο να το παρακολουθεί γεμάτος δέος γι' αυτά που συμβαίνουν στη φύση .... Αρκετά σπάνιο για να είναι προβλέψιμο.

Adarazarı, 100 χιλιόμετρα περίπου ανατολικά του Golsuk. Είναι νύχτα, βρέχει και η πόλη των 200.000 κατοίκων μοιάζει σαν φάντασμα. Η πιο ισχυρή ανάμνηση από αυτόν εδώ τον τόπο η μυρωδιά θανάτου που ήταν διάχυτη στην ατμόσφαιρα όταν μερικές ώρες μετά την καταστροφή έφτασα με την αποστολή του ΟΑΣΠ σε μια παράτολμη ενέργεια. Θυμάμαι ήμασταν οι μόνοι-πρώτοι ξένοι που φτάσαμε και οι ντόπιοι κάτοικοι μας αντιμετώπισαν σαν σωτήρες, σαν αδέρφια ανεξάρτητα αν το Ελληνικό σημαϊάκι ήταν καρφωμένο στο στήθος μας.

Εκατοντάδες πολυκατοικίες να έχουν σωριαστεί στο έδαφος και άλλες τόσες να γέρνουν επικίνδυνα βυθισμένες στο έδαφος. Άλλες στην κυριολεξία έχουν αναποδογυρίσει. Ο τελευταίος όροφος να ακουμπά στο έδαφος. Ένα φαινόμενο που παρόμοιό του δεν έχει αναφερθεί στο παρελθόν. Οι αφηγήσεις των κατοίκων ότι η δόνηση κράτησε 5 ολόκληρα λεπτά μας φαινόταν υπερβολικές λόγω ενδεχομένως του ψυχολογικού σοκ, αλλά ένα χρόνο μετά τα ενόργανα δε-

δομένα και οι επιστημονικές αναλύσεις μάλλον συγκλίνουν και επιβεβαιώνουν το ίδιο. Πέντε ολόκληρα λεπτά το έδαφος κινείτο και δεν ήταν υπερβολή. Πρώτοι τώρα πια και πιο πλούσιοι στις γνώσεις μας αντιλαμβανόμαστε ένα μαλακό στρώμα πετρώματος λίγα μέτρα πιο βαθιά από την επιφάνεια έπαιξε το ρόλο ενός παχύρρευστου υγρού, στο οποίο δημιουργήθηκαν κύματα αντίστοιχα με αυτά που δημιουργούνται όταν ένα βαρύ αντικείμενο πέφτει στη μέση μιας λίμνης. Πάνω του οι κατασκευές επέπλευσαν και κινήθηκαν σαν μεγάλα πλεύσιμα. Όσες άντεξαν και δεν κατέρρευσαν παρέμειναν όρθιες, αλλά αρκετά μετατοπισμένες από τη θέση τους ή γερμένες προς τη μια ή την άλλη κατεύθυνση.

Η εικόνα που αντίκρισα στην πόλη αντιστοιχούσε ακριβώς σε αυτό το φαινόμενο. Τα πεζοδρόμια κυρτωμένα και κατεστραμμένα από την παλινδρόμηση των κατασκευών, οι δρόμοι μπαλωμένοι όπως-όπως, σπίτια και πολυκατοικίες στο κέντρο της πόλης που εφάπτοντο απείχαν μερικές φορές πάνω από 1 μέτρο και τα δίκτυα νερού, αποχέτευσης, ηλεκτρικού και τηλεφώνου εξολοκλήρου κατεστραμμένα. Η ύδρευση γίνεται ακόμα με πλαστικούς σωλήνες που κείτονται στην επιφάνεια των πεζοδρομίων. Και σαν να μην έφταναν αυτά μια ξαφνική μπόρα πλημμύρισε την πόλη μιας και τα δίκτυα απορροής ομβρίων έχουν εξολοκλήρου αχρηστευθεί.

Ένα φαινόμενο μοναδικό, ένα φαινόμενο που μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις έχει ξανά παρατηρηθεί. Αλλοίμονο τι άλλο η φύση ακόμα μας κρύβει; Ποιες εκπλήξεις μας επιφυλάσσει; Σε μας, ακριβώς τότε, που νομίζουμε ότι τα ξέρουμε όλα, ότι τα έχουμε κατακτήσει όλα ...

Νύχτα στην έρημη πόλη στο μοναδικό ξενοδοχείο το οποίο προσέφερε τις στοιχειώδεις μόνο ανέσεις, δηλαδή νερό και ηλεκτρικό, μάζευα τις σκόρπιες σκέψεις αραδιάζοντάς τες σε ένα λευκό χαρτί. Άραγε, γιατί τόση καταστροφή, γιατί τόσα συσσωρευμένα δεινά, γιατί τόσοι θάνατοι ....

Αισθάνομαι βαριά την ανάγκη να κατανοήσουμε όσο το δυνατό περισσότερο από τα μυστικά του εγκέλαδου να αυξήσουμε τις εμπειρίες και τις γνώσεις μας. Να γίνουμε περισσότερο ώριμοι για να αντιμετωπίσουμε αυτό το φυσικό φαινόμενο. Να προλάβουμε να κάνουμε έναν αγώνα δρόμου μέχρι να είμαστε σε θέση να απομυζήσουμε μόνο γνώσεις με ολόγωνα και μικρότερο ανθρώπινο κόστος. Να μην θρηνούμαι θύματα. Να σχεδιάζουμε σπίτια ασφαλή, πόλεις άτρωτες. Να μην αποτελούν οι κοινωνίες μας εύκολη λεία-για κάθε μικρό ή μεγάλο σεισμό.

Συνέντευξη τύπου της Αντιπολεμικής - Αντιιμπεριαλιστικής Επιτροπής Καρδίτσας

Εκδήλωση την Κυριακή
για το Αντιπολεμικό Κίνημα

Η Αντιπολεμική - Αντιιμπεριαλιστική Επιτροπή Καρδίτσας διοργανώνει συνέντευξη τύπου σήμερα Πέμπτη 7 του Δεκεμβρη στις 12 το μεσημέρι στο ξενοδοχείο «Αρνη» για την παρουσίαση της προγραμματισμένης για την Κυριακή 10/12 Εκδήλωσης Διεθνιστικής Αλληλεγγύης που διοργανώνει.

Στην εκδήλωση που έχει θέμα «Οι εξελίξεις στην περιοχή και το Αντιπολεμικό Κίνημα» θα χαιρετίσουν:

- Παλαιστίνιος αγωνιστής, στέλεχος του «Δημοκρατικού Μετώπου για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης»
- Κούρδος αγωνιστής, στέλεχος του TKP/ML.